

Formatiedocument VisNed

2021 - 2025

VisNed | Cooperatie Kottervisserij Nederland U.A.

Postadres: Postbus 59 - 8320 AB Urk

Bezoekadres: Vlaak 12 - Urk

www.visned.nl | 0527-684141 | info@visned.nl

Inleiding

VisNed vertegenwoordigt vissers uit Zuidwest Nederland, van Urk en de Kop van Noord-Holland. We zijn trots op onze sector, trots op onze vissers, vissersvrouwen, bedrijfsopvolgers, bemanningsleden en de vloot. Een vloot die, weer of geen weer, uitvaart om op verantwoorde wijze vis, schaal- en schelpdieren te vangen. Daarmee leveren vissers een belangrijke bijdrage aan de groeiende vraag naar voedsel.

COVID-19 heeft een zeer grote impact op de markt voor vis, schaal- en schelpdieren. In Nederland, maar zeker ook in de landen die onze belangrijkste exportmarkten zijn. Naar verwachting neemt het herstel tenminste enkele jaren. Dat betekent dat onze vissers, die afhankelijk zijn van veilingprijzen, enkele jaren te maken zullen hebben met lagere opbrengsten en tegelijk zijn de kosten hoger dan voorheen. Onze visserijbedrijven moeten hier in gesteund worden.

Na een intensieve campagne heeft Nederland op 17 maart 2021 opnieuw haar vertegenwoordigers gekozen. Wij feliciteren alle nieuwe en herkozen Kamerleden met de belangrijke taak die hen wacht. Wij vragen dan ook van u om, samen met ons, koers te zetten, en hebben daarvoor nodig:

1. Koersvastheid
2. Ruimte
3. Gelijk speelveld

In de samenwerking tussen overheid en sector vormt onderling vertrouwen het fundament. De menselijke maat moet leidend zijn, zeker in deze moeilijke tijd. Visserij en andere gebruiksdoelen, zoals natuur en energievoorziening, komen steeds vaker met elkaar in conflict vanwege de afnemende gebruiksruimte op zee. De afgelopen jaren heeft de strijd om ruimte tussen natuur en visserij veel wrijving opgeleverd, wat niet alleen vervelend is voor de sector en bewindspersonen, maar ook voor vooruitgang in de beleidsdossiers. Het verdient overweging bij de vorming van een nieuw kabinetsbeleid om te kijken naar de manier waarop departementen zijn vormgegeven om te zorgen dat sectoren beter weten waar ze staan en wat ze aan 'hun' departement hebben.

In dit document lichten wij de punten toe die wij, voor onze leden, van belang vinden voor de formatie van een nieuw toekomstbestendig kabinetsbeleid.

Pim Visser
Directeur VisNed

De belangrijkste speerpunten op een rijtje

- 🐟 COVID-19 heeft een zeer sterke marktverstorende werking gehad. De visserijsector moet geholpen worden in het herstel, wat jaren kan duren.
- 🐟 Visserij is primair een antwoord op een steeds groter wordende vraag naar gezond en duurzaam voedsel. Het voedselvraagstuk is de komende decennia een even groot vraagstuk als de energietransitie en biodiversiteitsherstel.
- 🐟 Wij pleiten voor de visserij voor een werkbaar en proportioneel stikstofbeleid.
- 🐟 Herziening van het pulsverbod komt mens en milieu ten goede.
- 🐟 De ruimtelijke claim van de windenergiesector is onvermijdelijk, maar VisNed pleit ervoor de belangen van de visserij mee te wegen en verlies van visgronden zo veel mogelijk te beperken. Een visserijtransitie naar een sector die naar aard en omvang past bij een Noordzee vol windparken, is onderdeel van de maatschappelijke kosten voor de Energietransitie.
- 🐟 Het is van groot belang dat de visserij de tijd, ruimte en middelen krijgt om zich aan te passen aan de veranderende omstandigheden in het milieu, maar ook aan de veranderende maatschappelijke eisen. Subsidiereregelingen moeten (administratief) toegankelijker worden.
- 🐟 De Brexit Adjustment Reserve moet ten goede komen van getroffen (familie)bedrijven. Brexit is niet 'klaar', in 2026 moet er weer onderhandeld worden waarbij de belangen van Nederlandse vissers geborgd moeten worden.
- 🐟 De aanlandplicht in haar huidige vorm is niet uitvoerbaar, niet naleefbaar en niet handhaafbaar. De doelstellingen (meer selectiviteit en inzicht in vangsten) kunnen ook anders worden behaald.
- 🐟 Cameratoezicht (CCTV) kan aan boord niet effectief en betrouwbaar worden toegepast als controlemiddel en is geen oplossing voor onwerkbaar beleid zoals de aanlandplicht.
- 🐟 Naleving en handhaving is belangrijk, maar er moet wel sprake zijn van een gelijk speelveld op internationaal en landelijk niveau.

Toelichting op onze speerpunten

In onderstaande paragrafen geven we toelichting op de speerpunten benoemd op pagina 3. Voor toelichting en vragen is VisNed telefonisch of digitaal bereikbaar.

Duurzaam voedsel

Het tweede doel van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Engels: SDG's) van de Verenigde Naties is het uitbannen van honger. De visserij levert hier een directe bijdrage aan en voor vissers is dan ook een duidelijke visie en bescherming van voedselproductie en producenten van belang. Het duurzame karakter van de Nederlandse vangst wordt onderstreept door het feit dat 80% van de in Nederland aangevoerde vis, schaal- en schelpdieren MSC-gecertificeerd is.

- **De Europese Biodiversiteitsstrategie en de Europese Farm to Fork strategie zullen de komende jaren naar verwachting leidend zijn voor de (inter)nationale beleidsontwikkeling. Belangrijk is om daarin voldoende ruimte te bieden en aandacht te hebben voor voedselvoorziening uit zee.**

Gezonde visbestanden

De commerciele visbestanden in de Noordzee ontwikkelen zich goed als gevolg van jarenlang zorgvuldig beheer, van overbevissing op de Noordzee is geen sprake. Vangstmogelijkheden worden met in acht neming van de wetenschappelijke adviezen van ICES vastgesteld¹.

- **Faciliteer de samenwerking tussen wetenschap en de visserijsector en investeer in onderzoek.**

Brexit

Sinds 1 januari 2021 is het Verenigd Koninkrijk geen lid meer van de EU. Er is een Brexit-deal gesloten, waardoor toegang tot elkaars wateren geborgd is, maar in ruil voor een hoge prijs, namelijk het quotum (de vangstmogelijkheden) van Nederlandse bedrijven. De EU gelden uit de Brexit Adjustment Reserve moeten ten goede komen van benadeelde families en hun familieondernemingen. Daar moet in EU verband hard op ingezet worden

De deal geldt tot en met 2025, waarna er in 2026 weer een deal moet komen. Dit geeft veel onzekerheid.

- **Vis vangen (toegang tot wateren) is onlosmakelijk is verbonden met vis verhandelen (toegang tot markt) en dit moet zich ook in het uitdragen van landelijke standpunten richting de EU manifesteren.**
- **Samenwerking met andere lidstaten is cruciaal, verdeel en heers is funest voor de positie van de EU in nieuwe Brexit onderhandelingen.**

---

¹ <https://www.ices.dk/Science/publications/library/Pages/default.aspx>

Europees Gemeenschappelijk Visserijbeleid

Vissen hebben geen boodschap aan landsgrenzen. In Europa is het Europese Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) sinds de jaren '70 van kracht, met als primaire doelstelling: het duurzaam beheren van de gemeenschappelijke visbestanden. Een gelijk speelveld is voor ons van belang, omdat dit direct raakt aan onze concurrentiepositie ten opzichte van vissers uit andere lidstaten.

- 👁️ De aanlandplicht in haar huidige vorm is niet uitvoerbaar, niet naleefbaar en niet handhaafbaar. Hier moet zo snel mogelijk een alternatieve regeling voor komen die selectiever vissen stimuleert, zonder extra administratieve lasten.
- 👁️ Naleving en handhaving is belangrijk, maar er moet wel sprake zijn van een gelijk speelveld op internationaal en landelijk niveau.
- 👁️ Cameratoezicht (CCTV) kan aan boord niet effectief en betrouwbaar worden toegepast als controlemiddel voor naleving, en is geen oplossing voor onwerkbaar beleid zoals de aanlandplicht.
- 👁️ De pulsvisserij is de meest onderzochte en een bewezen duurzame visteknik. Hiermee wordt bijna 50% CO2 reductie gerealiseerd, meer dan 50% reductie in bijvangst en 20% minder bodemberoering. Wij vragen u om u blijvend in te zetten op herziening van het pulsverbod.

Klimaat

De zee warmt op en de vispopulaties bewegen hier in mee. De visser moet achter de vis aan kunnen jagen wanneer deze migreert.

- 👁️ Het is van groot belang dat de visserij de tijd, ruimte en middelen krijgt om zich aan te passen aan de veranderende omstandigheden.
- 👁️ De impact van klimaatverandering moet meegewogen worden in de haalbaarheid van doelstellingen voor natuurbescherming en -behoud.

Innovatie en Stikstof

De veranderingen op de Noordzee betekent dat de visserij zich moet aanpassen aan de nieuwe realiteit. Daarbij groeit de wens bij beleidsmakers, politici en de burger om te verduurzamen. Hier is binnen de visserij al jaren aandacht voor en er is al veel bereikt.

Emissiearm vissen is een belangrijke ontwikkelrichting voor de visserijsector, naast het reguliere verminderen van brandstofverbruik.

Zo wordt er onder meer gekeken naar de mogelijkheden van het varen op waterstof en hybride schepen. Stimuleer initiatieven om te komen tot uitstootreductie, zij het door aanpassingen aan bestaande schepen, of het ondersteunen van nieuwe ontwikkelingen zoals waterstof.

- 👁️ **Investeer in innovatie in de breedste zin; innovatie op het vlak van varen, vissen en werken aan boord.**
- 👁️ **De administratieve lasten gekoppeld aan Europese fondsen zoals EMVAF, hebben een afschrikkende werking en moeten omlaag.**
- 👁️ **Nationale fondsen of regelingen bieden soms meer kansen dan Europese, zoals het Waddenfonds en MIT.**
- 👁️ **Geef de sector de tijd voor het ontwikkelen van nieuwe vormen van emissiearme voortstuwing hier wel de tijd voor, niet alleen brandstof of voortstuwing moet worden aangepast, ook de logistiek moet op orde zijn**
- 👁️ **Wij pleiten ook voor de visserij voor een werkbaar en proportioneel stikstofbeleid**

Duurzame energie

Er ligt een nationale energie-opgave waarbij windenergie op dit moment als een onmisbare energiebron wordt gezien. De grootschalige uitrol van Wind op Zee, zoals deze tot 2030 en daarna wordt voorzien, heeft zeer waarschijnlijk ingrijpende gevolgen voor het Noordzee ecosysteem, vanwege verstoring door geluid en drukverschillen tijdens de aanleg van de windparken (heien), veranderende stromingspatronen en veranderingen in sedimentatie, veranderingen in de stratificatie van de waterkolom en mogelijke impact van elektromagnetische velden op vis, zeezoogdieren en bodemleven².

Naast het verlies van visgronden, ecologische effecten en de clustering van de visserijinspanningen, zullen de visserijondernemers een grotere afstand af moeten leggen om bij de visbestekken te komen wanneer er geen bruikbare corridors komen in de windparken. Dit kost veel meer brandstof en vistijd, tot op het punt waarop het niet meer rendabel is om op de oude bestekken te vissen. Ook neemt de veiligheid op zee af, omdat het steeds drukker wordt.

- 👁️ **De ruimtelijke claim van de windenergiesector is onvermijdelijk, maar VisNed pleit ervoor de belangen van de visserij mee te wegen en verlies van visgronden zo veel mogelijk te beperken.**
- 👁️ **Een visserijtransitie naar een sector die naar aard en omvang past bij een Noordzee vol windparken, is onderdeel van de maatschappelijke kosten voor de Energietransitie.**
- 👁️ **Houd aandacht voor de cumulatieve gevolgen van de uitrol van wind op zee en stimuleer onderzoek naar de ecologische effecten van de grootschalige bouw en ingebruikname van offshore windparken.**

² Zie het Onderzoek naar effecten grootschalige aanleg windparken op de Noordzee van Deltares uit 2019, <https://www.deltares.nl/nl/nieuws/onderzoek-naar-effecten-grootschalige-aanleg-windparken-op-de-noordzee/>

Een schone zee

Jaarlijks wordt er belangeloos 300.000 tot ruim 600.000 kilogram zwerfvuil uit zee gevist en aan wal gebracht voor recycling en verwerking.

- 👁️ **Stimuleer en faciliteer de vrijwillige inzet voor een schonere zee en beloon deelnemers aan het Fishing for Litter project en het initiatieven gekoppeld aan de Green Deal of programma Visserij voor een Schone zee voor hun bijdrage en maatschappelijke dienst.**

Visserij en werkgelegenheid

Een toekomstbestendige visserij gaat niet alleen over het ecosysteem, maar ook over de mensen die verbonden zijn aan de sector. De ondernemer, het gezin, maar ook de plaatselijke bakker en de visverwerker. Visserijbedrijven zijn vaak, evenals in de landbouw, familiebedrijven die van generatie op generatie overgedragen worden. We moeten het voor jongeren aantrekkelijk en mogelijk maken om in de visserij aan de slag te gaan, maar om dat te bereiken moeten een robuust toekomstperspectief en waardering voor de visser aan de basis staan.

- 👁️ **Vanuit het EFMZV is er een regeling voor jonge vissers die beoogt financiële ondersteuning te bieden in de overname of start van een visserijbedrijf. Deze regeling dient echter herzien te worden omdat de voorwaarden niet aansluiten bij de doelstelling.**
- 👁️ **Nederland moet werk maken van het erkennen van visserijdiploma's van andere landen die ook het STCW-F-verdrag hebben geratificeerd.**